

Muzeum Nadwiślańskie
w Kazimierzu Dolnym
24 – 120 Kazimierz Dolny
ul. Rynek 19

Nasz znak:
IN.5146.51.1.2024

Data: 2024 -03- 1 5

Sprawa: pozwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich polegających na przeprowadzeniu zabiegów pielęgnacyjnych 94 szt. drzew, usunięciu 2 szt. drzew, oraz oczyszczeniu skarpy z samosiewów o pow. 1,75 ha

Obiekt: zespół zamkowy w Janowcu n. Wisłą - wraz ruinami zamku, zespołem dworskim i parkiem - wpisany do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/500 na mocy decyzji znak: KI.IV5349/24/87 z 17.02.1987.

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. g, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1, art. 36 ust. 3, art. 89 pkt 2 i art. 93 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami /Dz.U. z 2022 r., poz. 840/, § 12 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków /Dz.U. z 2021 r., poz. 81/ oraz art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego, działając na wniosek Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym z 16.11.2023 r. (wpływ do kancelarii WUOZ w Lublinie 21.11.2023 r.), uzupełniony w dniu 22.02.2024 r.

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków o r z e k a :

1. **nie udzielić pozwolenia** na prowadzenie prac konserwatorskich polegających na usunięciu 2 szt. drzew tj. nr 7 klon zwyczajny o obw. pnia 51 cm, oraz nr 32 klon zwyczajny o obw. pnia 201 cm rosnących na terenie dz. 865/1 w obrębie zespołu zamkowego w Janowcu n. Wisłą wpisanego do rej. zabytków pod nr A/500
2. **udzielić pozwolenia** na prowadzenie prac konserwatorskich:
 - a) związanych z przeprowadzeniem zabiegów pielęgnacyjnych 94 szt. drzew rosnących na terenie dz. 865/1 w obrębie zespołu zamkowego w Janowcu n. Wisłą wpisanego do rej. zabytków pod nr A/500,
 - b) oczyszczaniem skarpy z samosiewów o pow. 1,75 ha
- w oparciu o dokumentację: „Inwentaryzacja dendrologiczna wraz z gospodarką drzewostanem, działka 865/1, ul. Lubelska, Janowiec” aut. leśnika inż. Michała Matraszka, 2023 r. oraz „Program prac konserwacji zieleni. Uzupełnienie inwentaryzacji dendrologicznej wraz z gospodarką drzewostanem, działka 865/1, ul. Lubelska, Janowiec” aut. leśnika inż. Michała Matraszka, 2024 r.
pod warunkami:
- prowadzenia prac konserwatorskich związanych z pielęgnacją drzew i oczyszczaniem skarpy z samosiewów przez osobę kierującą lub samodzielnie wykonującą pracę, spełniającą wymagania o których mowa odpowiednio w art. 37b ust. 1 i 3 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,

- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby kierującej pracami:
 - a) imienia, nazwiska i adresu osoby kierującej pracami,
 - b) dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa odpowiednio w art. 37b ust. 1 i 3 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
 - c) oświadczenia osoby kierującej pracami lub samodzielnie wykonującą pracę o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo samodzielnego ich wykonywania,
 - uzyskania zezwolenia na usunięcie samosiewów na podstawie art. 83 a ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336)
 - z zastrzeżeniem, że prace w obrębie koron drzew nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30 % korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych, utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa lub wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywrócenia statyki drzewa zgodnie z art. 87 a pkt 2 ustawy o ochronie przyrody. Konieczne jest także, aby przedmiotowe prace były prowadzone przez osobę mającą doświadczenie w pielęgnacji zieleni wysokiej, np. arborystę i wykonane zgodnie ze sztuką ogrodniczą, w celu uniknięcia uszkodzenia lub zniszczenia drzew.
3. pozwolenie jest ważne w terminie do dnia 31.12.2024 r.

U z a s a d n i e n i e :

W świetle art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b i g ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami /Dz. U. z 2022 r., poz. 840/, ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania zabytki nieruchome będące m.in. układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi, a także parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni. Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prace konserwatorskie przy zieleni zabytkowej wymagają uzyskania pozwolenia Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wnioskiem z 16.11.2023 r. (wpływ do kancelarii WUOZ w Lublinie 21.11.2023 r.) Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym wystąpiło o wydanie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich na terenie zespołu zamkowego w Janowcu. Planowany zakres działań obejmuje przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych przy 94 szt. drzew, usunięcie 2 szt. drzew, oraz oczyszczeniu skarpy otaczającej zamek z samosiewów o łącznej pow. 1,75 ha. Do wniosku dołączono opracowanie pn. „Inwentaryzacja dendrologiczna wraz z gospodarką drzewostanem” aut. leśnika inżyniera Michała Matraszka, 2023 r. W przedmiotowej dokumentacji do wycinki wskazano 7 szt. drzew. Są to: poz. 7 klon zwyczajny o obw. pnia 51 cm, poz. 32 klon zwyczajny o obw. pnia 201 cm, poz. 85 śliwa domowa o obw. pnia 56x51x47x28 cm, poz. 87 śliwa domowa o obw. pnia 62x55x44x30, poz. 88 śliwa domowa o obw. pnia 75x70x60x59 cm, poz. 90 jabłoń o obw. pnia 70x68 cm oraz poz. 91 śliwa domowa o obw. pnia 80x75x70 cm.

W dniu 22.11.2023 r. podczas oględzin przeprowadzonych przy udziale strony (protokół w aktach), do wycinki wskazano jedynie dwa drzewa (poz. 7 klon zwyczajny o obw. pnia 51 cm, poz. 32 klon zwyczajny o obw. pnia 201 cm). Mniejsze z drzew jest znacznie odchylone od pionu, znajduje się jednak w dobrym stanie zdrowotnym, brak jest ubytków i wypróchnień. Na pniu widoczna jest niezabliźniona listwa mrozowa. Klon zwyczajny o obw. pnia 201 cm rośnie na skarpcie, posiada widoczne skupiska jemioly oraz

posusz określony na 25% (wg opracowania wynoszący 15%), statyka drzewa jest zachowana. Jego stan określono jako zły („pień zgnity do wysokości ok. 4 m, duży ubytek w części odziomkowej pnia, jemiola 30%”), jednak nie został on potwierdzony w terenie. Na pniu drzewa zauważono pęknięcie. Drzewo rośnie na skarpie, z dala od alejek spacerowych. Pozostałe z drzew wymienionych w „Inwentaryzacji dendrologicznej wraz z gospodarką drzewostanem” znajdują się w dobrym lub średnim stanie zdrowotnym, w skróconym opisie prac konserwatorskich znajdującym się we wniosku nie są także wskazane do wycinki.

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków w toku sprawy pismem znak: IN. 5146.303.1.2023 z dnia 05.12.2023 r. wskazał, iż mimo braku prawnego uznania za cenne przyrodniczo i kulturowo – drzewa (szczególnie nr inw. 32) z racji swego wieku i walorów przyrodniczych zasługują na uwagę i szczególną ochronę. Zespół krajobrazowo-architektoniczny m. Janowiec tworzy zespół zamkowy (obejmujący: ruiny zamku wraz z wystrojem architektonicznym, malarskim, sgraffitowym, rzeźbiarskim oraz z zachowanymi ruchomościami, teren zespołu wraz z jego ukształtowaniem i zadrzewieniem), zespół kościelny (obejmujący: kościół paraf. pw. św. Małgorzaty, plebanię, ogrodzenie cmentarza kościelnego z bramkami i ołtarzykiem oraz cmentarz przykościelny wraz z zadrzewieniem w granicy ogrodzenia) oraz historyczny układ urbanistyczny rynku i ulic miasta, a także strefę ochrony krajobrazu. Zielen, szczególnie wysoka, jest więc integralnym i istotnym składnikiem chronionego obszaru. Szeroko rozumiany interes społeczny również stanowi argument przemawiający przeciwko ich wycince. W związku z powyższym, LWKZ wskazał na konieczność zastosowania wszelkich rozwiązań umożliwiających zachowanie cennych przyrodniczo i historycznie drzew.

Ponadto, z uwagi na fakt iż teren zespołu w Janowcu znajduje się na obszarze Natura 2000, Przełom Wisły w Małopolsce, a w materiale dowodowym dołączonym do wniosku brak było informacji dotyczących wpływu planowanych prac na siedlisko cenne przyrodniczo – LWKZ wezwał wnioskodawcę o przedłożenie przedmiotowych informacji. W dniu 22.02.2024 r. Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym przekazało do WUOZ w Lublinie „Program prac konserwacji zieleni. Uzupełnienie inwentaryzacji dendrologicznej wraz z gospodarką drzewostanem, działka 865/1, ul. Lubelska, Janowiec” aut. leśnika inż. Michała Matraszka, 2024 r. Z przedmiotowej dokumentacji wynika, iż wycinka podrostu m. in. klonów zwyczajnych, robinii akacjowej, topól, leszczyny, trzmieliny, głogu jednoszyjkowego, brzoź brodawkowatych przyczyni się do zmniejszenia zawilgocenia murów zamku, zabezpieczy glebę przed erozją wodną i stworzy dogodne warunki rozwoju dla muraw kserotermicznych występujących na tym terenie.

Rozstrzygając przedmiotową sprawę, kierując się kryteriami takimi jak: znaczne parametry, dostateczny stan techniczny i zdrowotny - Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków nie dopuszcza możliwości usunięcia drzew nr 7 klon zwyczajny o obw. pnia 51 cm, oraz nr 32 klon zwyczajny o obw. pnia 201 cm rosnących na terenie dz. 865/1 w obrębie zespołu zamkowego w Janowcu n. Wisłą wpisanego do rej. zabytków pod nr A/500. Wg „Inwentaryzacji dendrologicznej wraz z gospodarką drzewostanem, działka 865/1, ul. Lubelska, Janowiec” aut. leśnika inż. Michała Matraszka, 2023 r. oraz „Programu prac konserwacji zieleni. Uzupełnienie inwentaryzacji dendrologicznej wraz z gospodarką drzewostanem, działka 865/1, ul. Lubelska, Janowiec” aut. leśnika inż. Michała Matraszka, 2024 r. drzewa te nie stanowią części historycznej kompozycji zieleni wysokiej. Należy nadmienić, iż zespół zamkowy w Janowcu n. Wisłą został wpisany do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/500 na mocy decyzji znak: KL.IV5349/24/87 z 17.02.1987 r. Wiek drzewa z gat. klon o obw. pnia 201 cm można szacować na około 90 lat, zgodnie z tabelą wiekową prof. L. Majdeckiego, jest więc ono elementem zabytkowego parku. Rośnie na skarpie, w oddaleniu od ścieżek spacerowych i parkingu. Drugie z drzew stanowi młode nasadzenie znajdujące się w dobrym stanie zdrowotnym, jest jedynie nieco pochylone i

posiada częściowo zabliznioną listwę mrozową. Na podstawie zebranego materiału dowodowego należy stwierdzić, iż wnioskowane do usunięcia drzewa znajdują się w dostatecznym stanie fitosanitarnym, bez oznak zamierania. Ponadto stanowią one cenny element przyrodniczy i kompozycyjny wpisanego do rejestru zabytków parku. W związku z powyższym Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków nie znalazł wystarczających przesłanek do wydania pozwolenia na ich usunięcie. Niemniej jednak, drzewa jako organizmy żywe, zmienne, podlegające procesom zamierania i odradzania się należy objąć stałym monitoringiem stanu zdrowotnego, który pozwoli na podjęcie ewentualnej reakcji w razie konieczności i zminimalizuje ryzyko powstania ewentualnych uszkodzeń. Ocena taka powinna być wykonywana regularnie przez osoby doświadczone i posiadające wiedzę w zakresie arborystyki. W razie konieczności należy przeprowadzić zabiegi pielęgnacyjne, np. polegające na zdjęciu posuszu by zminimalizować zagrożenie dla bezpieczeństwa. Na powyższe prace należy uzyskać pozwolenie LWKZ.

Rozstrzygając dalszy zakres przedmiotowej sprawy na podstawie posiadanych materiałów dowodowych należy stwierdzić, że przeprowadzenie cięć sanitarnych, korygujących oraz założenie wiązań w obrębie koron wskazanych do pielęgnacji pozostałych drzew ma na celu poprawę bezpieczeństwa w ich bezpośrednim otoczeniu oraz ich zachowanie przy minimalizacji ryzyka wystąpienia późniejszych szkód.

W związku z powyższym, Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków dopuszcza możliwość przeprowadzenia planowanych zabiegów pielęgnacyjnych, podkreślając, że prace w obrębie koron drzew nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30 % korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych, utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa lub wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywrócenia statyki drzewa zgodnie z art. 87 a pkt 2 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336). Należy przy tym zauważyć, iż pielęgnacja i utrzymanie drzewostanu parkowego nie może odbywać się na zasadach gospodarki leśnej. Konieczne jest, aby przedmiotowe prace były prowadzone przez osobę mającą doświadczenie w pielęgnacji zieleni wysokiej, np. arborystę i wykonane zgodnie ze sztuką ogrodniczą przy zachowaniu właściwego dla gatunku drzew pokroju, w celu uniknięcia tzw. ogłowienia.

LWKZ wyraża także zgodę na przeprowadzenie prac konserwatorskich polegających na oczyszczeniu skarpy o pow. 1,75 ha z samosiewów m. in. klonów zwyczajnych, robinii akacjowej, topól, leszczyny, trzmieliny, głogu jednoszyjkowego, brzoź brodawkowatych, co przyczyni się do zmniejszenia zawilgocenia murów zamku i stworzy dogodne warunki rozwoju dla muraw kserotermicznych występujących na tym terenie.

Nadmienić należy, iż zgodnie z art. 83 a ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336) istnieje konieczność uzyskania zezwolenia na usunięcie tak dużej powierzchni samosiewów. Na tym etapie LWKZ (zgodnie z brzmieniem art. 96 ust. 1, 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko /Dz. U. z 2023 r. poz. 1094/), jako organ właściwy do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, innego niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, będzie zobowiązany do rozważenia, przed wydaniem tej decyzji, czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Jeżeli organ uzna, że przedsięwzięcie, inne niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, może potencjalnie oddziaływać na obszar Natura 2000, wydaje postanowienie w sprawie nałożenia obowiązku przedłożenia właściwemu

miejscowo regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska wniosku o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew.

Mając na uwadze powyższe, orzeka się jak w sentencji.

Pouczenie:

Na podstawie art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 Kpa od decyzji niniejszej przysługuje odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji za pośrednictwem Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 Kpa).

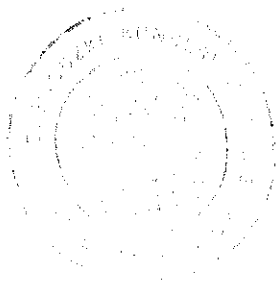
Zgodnie z art. 127a Kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości jej zaskarżenia.

W zakresie odwołania stronie przysługuje zgłoszenie wniosków przewidzianych w art. 136 § 1-3 Kpa.

Zgodnie z art. 41 § 1 Kpa, w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swojego adresu, w tym adresu elektronicznego. W razie zaniedbania obowiązku określonego w § 1 doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

Niniejsza decyzja może być wykonana pod warunkiem: uzyskania zezwolenia LWKZ wydanego na wniosek właściciela nieruchomości na usunięcie podrostu samosiewów objętych niniejszym postępowaniem, zgodnie z art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336).

Lubelski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
[Signature]
działalność Kapitałowa

